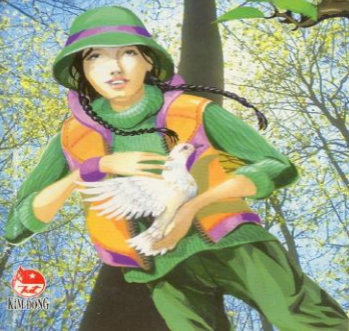

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP,
NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ

MÔI TRƯỜNG

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ MÔI TRƯỜNG

Tác giả:

Nguyễn Thăng Vu (chủ biên)

PGS.TS. Vũ Quyết Thắng

(Giám đốc Trung tâm Công nghệ Môi trường và
Phát triển bền vững, ĐH Quốc gia Hà Nội)

Trần Bích Ngọc

(Cán bộ Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên ENV)

Nguyễn Huy Thắng - Võ Hằng Nga

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

TOA TÀU SỐ 23

NGHỀ MÔI TRƯỜNG**MỤC LỤC**

◆ Lời ngỏ.....	5
Hàng ghế số 1 - Câu chuyện môi trường.....	8
Hàng ghế số 2 - Môi trường và ngành khoa học môi trường.....	10
Hàng ghế số 3 - Nhiệm vụ của nhà môi trường.....	14
Hàng ghế số 4 - Nhà môi trường làm việc ở đâu?.....	25
Hàng ghế số 5 - Bạn có nên chọn nghề môi trường?.....	28
Hàng ghế số 6 - Những tố chất thuận lợi cho bạn trong nghề môi trường	34
Hàng ghế số 7 - Học để trở thành nhà môi trường	38
Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định.....	40
Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết	41
◆ Góc chia sẻ.....	69

Copyright: © by Kim Dong Publishing House

Tác phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nghệ tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi: Mình nên thi vào trường nào nhỉ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia từng lĩnh vực, Tủ sách hướng nghiệp - nhất nghệ tinh của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn trên hành trình vào tương lai. Ngay từ

Khi còn ngồi trên ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần góc chia sẻ còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất cả, dù là ai chẳng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mong ước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở nơi đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

Nhà xuất bản Kim Đồng

Đừng thổi bay Trái Đất, những hành tinh tốt như thế rất khó tìm.

Tạp chí Time

Ngày nay, môi trường không còn là vấn đề của một địa phương hay một quốc gia nữa mà đã trở thành mối quan tâm chung của toàn nhân loại. Việc phát triển kinh tế - xã hội, đô thị hóa và phát triển công nghiệp mạnh mẽ ở nước ta, cũng với nhận thức chưa đầy đủ, thiếu trách nhiệm của con người khiến môi trường xuống cấp nghiêm trọng. Điều này dẫn đến nguy cơ mất cân bằng sinh thái, cạn kiệt các nguồn tài nguyên thiên nhiên, làm ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống và mục tiêu phát triển bền vững của đất nước.

Trước hàng loạt vấn đề cấp bách đó, một trong những giải pháp mà Nhà nước ta hết sức chú trọng là *đẩy mạnh nghiên cứu khoa học và công nghệ, đào tạo cán bộ chuyên gia về lĩnh vực môi trường, góp phần quan trọng vào công cuộc bảo vệ môi trường đất nước, gìn giữ Trái Đất - Hành tinh xanh - Ngôi nhà chung cho thế hệ mai sau.*

Bạn yêu thiên nhiên và mong muốn đem lại cho mọi người môi trường sống trong lành, an toàn hơn, hãy cùng khám phá *Toa tàu số 23*:

NGHỀ MÔI TRƯỜNG

☞ HÀNG CHÈ SỐ 1

➤ CÂU CHUYỆN MÔI TRƯỜNG

➤ Giọt nước mắt hạnh phúc

Đó là giọt nước mắt rơi lặng lẽ trên khuôn mặt rạng ngời hạnh phúc của người phụ nữ châu Phi. Bà khóc không phải vì niềm vui của riêng mình mà cho tất cả những người bạn đã cùng chia sẻ bao khó khăn vất vả trong công cuộc bảo vệ môi trường ở Kenya. Bà là nhà môi trường Wangari Maathai - người phụ nữ da đen đầu tiên đoạt giải Nobel Hòa bình.

Chứng kiến cảnh diện tích rừng ngày càng bị thu hẹp nhanh chóng, Maathai rất đau lòng.

Nếu tình trạng này cứ tiếp diễn, "lá phổi" của đất nước, ngôi nhà của các loài động vật hoang dã sẽ biến mất trong nay mai. Là một nhà môi trường, bà tự nhủ mình cần phải bắt tay vào làm điều gì đó, không những cho thế hệ của mình mà cho cả mai sau.

Với ước vọng ấy, năm 1977, Maathai đứng ra sáng lập phong trào Vành đai xanh tại Kenya. Từ 9 cây xanh đầu tiên, đến nay đã có 30 triệu cây xanh được trồng trên khắp lục địa châu Phi, giúp bảo tồn hệ sinh thái, gìn giữ ngôi nhà cho các loài động vật hoang dã, tạo ra tài nguyên và thực phẩm cho con người. Điều đáng nói là từ chương trình này, hơn 30.000 phụ nữ nghèo đã được tạo công ăn việc làm và thu nhập.

Ở tuổi 64, với những đóng góp lớn cho sự phát triển bền vững, dân chủ và hòa bình của châu Phi, Maathai đã vượt lên 194 ứng cử viên, xứng đáng nhận giải thưởng cao quý mà bất cứ ai trên hành tinh này cũng ngưỡng mộ và ao ước.

Giọt nước mắt hạnh phúc của W. Maathai như một thông điệp đầy ý nghĩa:

*Hãy giữ cho Trái Đất của chúng ta mãi xanh!
Nhưng mầm xanh kia sẽ thấp sáng niềm hy vọng
cho các thế hệ mai sau sống an vui trong Mái nhà
chung này.*

☞ **NHÀNG CHỈ SỐ 1**

➤ **MÔI TRƯỜNG VÀ NGÀNH KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG**

☛ **Môi trường là gì?**

Ngày nay, bạn thường nghe nói rất nhiều tới môi trường và bảo vệ môi trường. Đã bao giờ bạn tự hỏi môi trường là gì?

Hiểu một cách chung và đơn giản nhất, môi trường là tất cả các yếu tố tự nhiên và xã hội, có ảnh hưởng đến một sinh vật hoặc một hệ xác định khác trong thời gian sống của nó.

Theo Luật Bảo vệ môi trường của Việt Nam năm 1993, "môi trường bao gồm các yếu tố tự nhiên và yếu tố vật chất nhân tạo quan hệ mật thiết với nhau, bao quanh con người, có ảnh hưởng tới đời sống, sản xuất, sự tồn tại và phát triển của con người và thiên nhiên".

Như vậy, môi trường sống của con người thường được phân chia thành:

☛ **Môi trường tự nhiên:** bao gồm các nhân tố thiên nhiên như vật lý, hóa học, sinh học, tồn tại ngoài ý muốn của con người nhưng cũng chịu tác động của con người. Đó là ánh sáng mặt trời, núi, sông, biển, không khí, động thực vật, đất, nước v.v...

Môi trường tự nhiên cho ta không khí để thở, đất để xây nhà cửa, trồng trọt, chăn nuôi..., cung cấp cho con người các loại tài nguyên...

☛ **Môi trường xã hội** là tổng thể các mối quan hệ giữa con người với con người. Đó là luật lệ, thể chế, cam kết, quy định v.v...

Môi trường xã hội định hướng hoạt động của con người theo một khuôn khổ nhất định, tạo nên sức mạnh tập thể thuận lợi cho sự phát triển, khiến con người khác với các sinh vật khác.

✓ **Môi trường nhân tạo:** là tất cả các nhân tố do con người tạo nên hoặc những nhân tố tự nhiên được con người biến đổi thành những tiện nghi trong cuộc sống như nhà ở, công sở, công viên, các khu đô thị, các phương tiện đi lại v.v...

► Chức năng của môi trường

Môi trường có nhiều chức năng khác nhau, trong đó chủ yếu để phục vụ những nhu cầu của con người và các loài sinh vật khác.

► Ngành khoa học môi trường nghiên cứu gì?

Khoa học môi trường nghiên cứu mối quan hệ và tương tác qua lại giữa con người với con người, giữa con người với thế giới sinh vật và môi trường vật lý xung quanh. Mục đích cuối cùng của ngành này là bảo vệ và cải thiện môi trường sống của con người trên Trái Đất. Do đó, đối tượng nghiên cứu cụ thể của khoa học môi trường là môi trường tự nhiên, môi trường xã hội cũng như môi trường nhân tạo trong mối quan hệ tương hỗ giữa sinh vật và con người.

Khoa học môi trường là một ngành khoa học tổng hợp, sử dụng và phối hợp thông tin, kiến thức từ nhiều lĩnh vực như: sinh học, hóa học, địa chất, thổ nhưỡng, vật lý, kinh tế học, xã hội học, khoa học quản lý và chính trị học v.v... Vì vậy nên nhà môi trường thường cộng tác với nhiều chuyên gia trong các lĩnh vực khác nhau.

Không có hành khách nào trên con tàu vũ trụ mang tên Trái Đất. Tất cả chúng ta đều ở trong phi hành đoàn.

Marshall McLuhan (1911 - 1980)
Nhà khoa học nổi tiếng người Canada

☞ HÀNG CHÈ SỐ 3

➤ NHIỆM VỤ CỦA NHÀ MÔI TRƯỜNG

Các nhà môi trường luôn là những người tiên phong trong công tác bảo vệ môi trường, góp sức mình và giúp mọi người cùng thảo gỡ những thách thức môi trường hiện nay. Họ không chỉ làm việc trong phạm vi đất nước mình mà còn ở khu vực, thậm chí trên toàn cầu.

Công việc của các nhà môi trường rất đa dạng và linh hoạt. Về cơ bản, bạn có thể tìm thấy vị trí của mình ở ba lĩnh vực sau:

➤ Quản lý môi trường

Làm việc trong lĩnh vực này, nhà môi trường nghiên cứu đặc điểm của các thành phần môi trường tự nhiên (đất, nước, không khí, hệ sinh thái...), hoặc môi trường nhân tạo (khu công nghiệp, đô thị, nông thôn...). Bên cạnh đó, anh ta nghiên cứu mối quan hệ và tác động qua lại giữa con người với các thành phần của môi trường sống. Từ các nghiên cứu ấy, nhà môi trường đưa ra những tư vấn thiết thực cho người quản lý trong các công trình, dự án có liên quan đến môi trường.

Chẳng hạn khi có một dự án xây dựng khu đô thị, khu công nghiệp hay công trình thủy điện v.v..., trước tiên người ta tiến hành đánh giá những tác

động xấu và tốt của dự án đến môi trường. Các nhà lãnh đạo sẽ dựa vào những đánh giá ấy để cân nhắc xem có nên tiếp tục dự án hay dừng lại để giữ gìn cảnh quan, môi trường sinh thái.

Nhiệm vụ của các nhà quản lý môi trường còn là nghiên cứu các công cụ quản lý môi trường với các biện pháp về kinh tế (quy định "nguyên tắc người gây ô nhiễm phải trả tiền", "cộ-ta ô nhiễm", "nhân sinh thái"...), cũng như các biện pháp về luật pháp, xã hội, nhằm bảo vệ môi trường và sự phát triển bền vững của vùng, quốc gia, toàn cầu...

Với những kiến thức chuyên môn, nhà môi trường giúp quốc gia mình hoàn thiện luật pháp, chính sách về môi trường sao cho phù hợp với tình hình kinh tế, xã hội, khai thác tài nguyên thiên nhiên hợp lý nhất.

Ngày nay, bạn thường nghe nói tới khái niệm phát triển bền vững. Đó là phát triển kinh tế, xã hội đi đôi với gìn giữ các nguồn tài nguyên và bảo vệ môi trường.

Nhà quản lý môi trường cũng cần theo dõi, giám sát các đối tượng thuộc phạm vi quản lý của mình. Chẳng hạn khi một cơ sở gây ô nhiễm môi trường, những người quản lý môi trường cần có các biện pháp xử lý và xử phạt kịp thời, tránh xảy ra những sự cố môi trường...

Không chỉ vậy, chính những nhà môi trường cũng có thể là thành viên của nhà máy, tham gia vào quy trình đảm bảo chất lượng môi trường ở đó, giúp nhà máy đảm bảo các tiêu chuẩn về nước thải, khí thải hay rác thải... trước khi thải ra môi trường.

► Công nghệ môi trường

Làm việc trong lĩnh vực này, nhà môi trường nghiên cứu công nghệ, kỹ thuật xử lý ô nhiễm, bảo vệ chất lượng, môi trường sống của con người. Bạn có thể tham gia, thậm chí làm chủ nhiệm một đề tài về công nghệ làm sạch môi trường như công nghệ xử lý nước thải, khí thải hay rác thải... Cũng có thể bạn sẽ là kỹ sư thiết kế quy trình, máy móc xử lý ô nhiễm, hoặc trực tiếp tham gia vào các công đoạn trong quá trình xử lý để đảm bảo quy trình vận hành tốt nhất.

Chế độ tổng từ rác thải

Tài chế rác thải sinh hoạt, vừa tận dụng được nguồn nguyên liệu, vừa giảm được ô nhiễm môi trường hiện là một hướng đi trọng tâm của cả thế giới. Năm 2004, PGS.TSKH. Nguyễn Ngọc Châu đã nghiên cứu thành công đề tài chế rác thải rắn về cơ thành bê tông. Loại bê tông này giá chỉ bằng một nửa bê tông thông thường, lại bảo đảm về chất lượng.

Hiện nay, cả thế giới đang tập trung nghiên cứu để tìm ra những công nghệ xử lý môi trường hiệu quả, các quy trình công nghệ sản xuất, máy móc thải ra ít chất thải, thiết bị thân thiện với môi trường...

Bên cạnh các công nghệ xử lý chất thải, trong lĩnh vực công nghệ môi trường, nhà môi trường còn nghiên cứu các chỉ tiêu môi trường (chỉ tiêu về nước thải, khí thải v.v...). Những tiêu chuẩn này chính là cơ sở để các nhà quản lý, thanh tra môi trường đánh giá xem một nhà máy, xí nghiệp... có gây ô nhiễm môi trường hay không.

Lúc này, nhà môi trường làm việc trong các phòng thí nghiệm, các trung tâm hay viện công nghệ môi trường để phân tích các thành phần, yếu tố hóa học, sinh học... của các dạng vật chất như các mẫu đất, nước, rác thải, chất thải v.v...

Sinh thái môi trường

Bảo tồn thiên nhiên và các loài động, thực vật hoang dã cũng là nhiệm vụ trọng điểm của các nhà môi trường. Thiên nhiên cũng như động thực vật hoang dã đang bị đe dọa nghiêm trọng bởi chính con người. Các nhà môi trường đóng góp công sức mình bằng những biện pháp thiết thực như vận động, giáo dục, tuyên truyền, đấu tranh chống những hoạt động săn bắt những động vật quý hiếm...

Như vậy, điều kiện làm việc của các nhà môi trường rất đa dạng và phong phú. Giữa các lĩnh vực trong ngành này không có sự phân định rạch ròi mà bổ sung, hỗ trợ cho nhau, cùng phục vụ mục tiêu chung là đảm bảo chất lượng môi trường sống của con người và các loài sinh vật.

Nhà quản lý cũng cần phải nắm chắc những quy trình, công nghệ xử lý hay những phương pháp phân tích chung để có thể đưa ra những quyết định, chính sách đúng đắn, phù hợp. Nhà sinh thái cũng có thể là những nhà quản lý để đưa ra những biện pháp bảo tồn phù hợp với điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội như: quản lý bền vững biển hay du lịch sinh thái...

Hàng phố số 3 xin giới thiệu với bạn 8 nhiệm vụ cốt yếu hiện nay của những người làm công tác môi trường. Đây cũng là trách nhiệm chung của toàn xã hội, trong đó nhà môi trường đóng vai trò hướng dẫn và tổ chức thực hiện.

✓ Ổn định dân số

Sẽ không có hy vọng cho một thế giới hòa bình, công bằng và phát triển bền vững một khi vấn đề dân số chưa được giải quyết.

Bùng nổ dân số là vấn đề nóng bỏng ở các nước đang phát triển và cần đến sự hợp tác toàn cầu để cùng tháo gỡ. Trong đó, các nước phát

triển cần giúp đỡ các nước đang phát triển về kinh nghiệm, trang thiết bị và tài chính để thực hiện thành công kế hoạch hóa gia đình.

✓ Cân bằng phân phối sản phẩm môi trường

Hiện nay, các nước công nghiệp phát triển với số dân chỉ chiếm khoảng 23 - 25% dân số thế giới nhưng lại kiểm soát tới 85% các nguồn tài chính. Các nước đang phát triển phụ thuộc rất nhiều vào nguồn tài nguyên thiên nhiên ở nước mình để xuất khẩu nhằm phát triển kinh tế trong khi những nước phát triển sử dụng ưu thế tài chính để có được tài nguyên với chi phí thấp.

Một người Mỹ trung bình năm tiêu thụ 37 tấn nhiên liệu, kim loại, khoáng chất, thực phẩm và lâm sản, gấp hơn 37 lần người Ấn Độ. Theo Liên Hợp Quốc, nếu toàn bộ dân số của thế giới có cùng mức tiêu thụ như người Mỹ hoặc Tây Âu, thì cần phải có tới 3 Trái Đất để đáp ứng những tài nguyên cần thiết.

✓ Nâng cao trẻ của người phụ nữ

Phụ nữ chiếm hơn một nửa dân số. Họ là những người mẹ và người thầy đầu tiên, thường trực, gần gũi nhất của mỗi người.

Do đó, phụ nữ giữ vai trò quan trọng trong công tác bảo vệ môi trường tự nhiên và xã hội, kể

hoạch hóa dân số, bảo vệ các di sản, văn hóa truyền thống... Việc cải thiện vị thế của phụ nữ là một vấn đề lớn của phát triển bền vững.

✓ Tìm kiếm những nguồn năng lượng mới

Việc sử dụng nhiên liệu hóa thạch đã thải ra môi trường nhiều khí độc hại, ảnh hưởng trực tiếp tới sức khỏe và cuộc sống của con người, gây hiệu ứng nhà kính, phá hủy tầng ôzôn.

Xu thế chung của thế giới hiện nay là tìm kiếm và sử dụng các nguồn nhiên liệu sạch. Ngày càng có nhiều quốc gia tập trung vào hướng đi này, thay thế cho những nhiên liệu hóa thạch truyền thống.

Có nhiều biện pháp đã được các nhà khoa học, công nghệ đưa ra. Trong đó, những biện pháp chủ yếu là: xây dựng các loại tước bin khí, xây dựng các trạm thủy điện, sử dụng năng lượng gió, năng lượng sinh học, năng lượng mặt trời, năng lượng khí hidro v.v...

Tại Brazil, người ta đã sản xuất thành công một loại xe chạy hoàn toàn bằng cồn. Loại cồn dùng thay xăng này được làm từ mía đường, ngô, khoai, sắn v.v... Để có thể chạy được động cơ, cồn phải đạt đến độ tinh khiết 99,8%, (loại gần như hết nước), đòi hỏi công nghệ chế tạo tinh vi và khá phức tạp. Nhưng với sự phát triển của khoa học công nghệ, rất có thể trong tương lai, những chiếc xe chạy bằng cồn như vậy sẽ tiếp nập trên đường phố.

✓ Hợp tác quốc tế và khu vực

Môi trường là vấn đề toàn cầu nên hợp tác quốc tế giữ vai trò quan trọng trong công việc của nhà môi trường. Chẳng hạn khí thải công nghiệp của những nước công nghiệp phát triển như Mỹ, Anh, Nhật Bản v.v... gây ra mưa axit ở các nước khác, đòi hỏi phải phối hợp để cùng giải quyết.

Các tổ chức quốc tế sẽ đóng vai trò then chốt trong việc đẩy mạnh hợp tác quốc tế và khu vực để tăng cường trao đổi thông tin, cung cấp viện trợ về tài chính, kỹ thuật, kinh nghiệm, tri thức, công nghệ giữa các nước phát triển và các nước đang phát triển.

Hội nghị thượng đỉnh tại Rio de Janeiro (Brazil) năm 1992 là một bước quan trọng trong quá trình sớm xét các vấn đề chung của toàn cầu. Theo đó, các nước phát triển cần hỗ trợ các nước đang phát triển về những công nghệ thân thiện với môi trường và chính phủ của mọi quốc gia cần có các chính sách khuyến khích áp dụng chúng.

✓ Bảo tồn đất, nước và đa dạng sinh học

Chúng ta đang sống trong một thế giới mà vài thập niên gần đây đã có một phần tư số loài động, thực vật, vi sinh vật và nấm bị tuyệt chủng. Một khi

Khi quá điều tra 30 điểm sông trên toàn quốc từ Bắc vào Nam cho thấy tổng lượng động vật hoang dã bị buôn bán ở Việt Nam hàng năm lên tới hơn 3.000 tấn. Khoảng một nửa trong số đó được tiêu thụ trong nước, số còn lại bị xuất bán hợp pháp qua biên giới. Động vật hoang dã nước ta đang phải đối mặt với nhiều mối đe dọa như nạn săn bắn, buôn bán trái phép và môi môi trường sống.

trong trên diện rộng. Bởi vậy, nhiệm vụ của các nhà môi trường là giúp các quốc gia có những quy hoạch và kế hoạch sử dụng bền vững nguồn tài nguyên đất và nước tại tất cả các vùng, thông qua những mô hình sử dụng hợp lý, áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật.

✓ Xã hội hóa bảo vệ môi trường

Huy động toàn xã hội tham gia vào công tác bảo vệ môi trường, giữ gìn ngôi nhà chung Trái Đất là nhiệm vụ lớn của nhà môi trường.

Họ xây dựng những chương trình nhằm tăng cường vai trò của cộng đồng trong việc giám sát thực hiện các chủ trương, chính sách và pháp luật về bảo vệ môi trường ở địa phương,

các loài này đã mất, chúng sẽ mất vĩnh viễn. Đa dạng sinh học và tài nguyên sinh học đối với bất cứ vùng nào, nước nào đều có ý nghĩa sống còn.

Vấn đề ở nhiệm đất và nước hiện đang diễn ra nghiêm

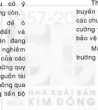
ơ sở, cũng như trực tiếp tham gia giải quyết các vấn đề môi trường.

✓ Giáo dục môi trường

Giáo dục môi trường có ảnh hưởng lớn đến việc hình thành thái độ, cách ứng xử của cộng đồng với môi trường.

Thông qua các lớp học, các phương tiện truyền thông đại chúng, nhà môi trường thiết kế các chương trình giáo dục nhằm xây dựng và tăng cường ý thức cũng như kiến thức về môi trường, bảo vệ môi trường của nhân dân.

Một trong những mục tiêu của nhà môi trường là xây dựng lối sống tiết kiệm, ít phô trương.

➤ BẠN CÓ BIẾT

➤ Ngày môi trường thế giới

Nhằm nhắc nhở toàn nhân loại về các vấn đề môi trường mà chúng ta đang phải đối mặt, khuyến khích các quốc gia cũng như từng cá nhân hãy có ý thức bảo vệ, gìn giữ Hành tinh xanh, Hội nghị Liên Hợp Quốc về môi trường và con người đã chọn ngày 5 tháng 6 hàng năm là Ngày môi trường thế giới.

Thông điệp của Ngày môi trường thế giới trong mỗi năm lại tập trung vào một vấn đề nóng bỏng của môi trường hay một giải pháp môi trường đang cần được lưu ý trên toàn cầu.

Chúng ta hãy cùng tìm hiểu một số thông điệp gần đây nhất:

* Năm 2003: Nước - hai tỷ người đang khát.

(*Water - Two billion people are dying for it.*)

* Năm 2004: Chúng ta muốn biển và đại dương sống hay chết?

(*Wanted! Seas and oceans - Dead or Alive?*)

* Năm 2005: Thành phố xanh - Kế hoạch cho hành tinh chúng ta

(*Green cities - Plan for our planet.*)

📖 HÀNG CHÈ SỐ 4

➤ NHÀ MÔI TRƯỜNG LÀM VIỆC Ở ĐÂU ?

Như bạn hẳn đã khám phá ra qua ba hàng ghế trước, nhà môi trường có điều kiện làm việc rất đa dạng. Mọi hoạt động sinh hoạt, giải trí, kinh doanh, đặc biệt là sản xuất của con người đều liên quan mật thiết đến môi trường. Bởi vậy, nơi đâu cũng cần đến những nhà môi trường giỏi giang và tâm huyết với sự nghiệp giữ gìn màu xanh cho Hành tinh xanh. Dưới đây là một số địa chỉ làm việc chính mà bạn có thể tham khảo:

➤ Các cơ quan quản lý, nghiên cứu về môi trường

Trước tiên, bạn có thể làm việc trong các cơ quan quản lý về môi trường của Nhà nước. Hiện nước ta có một hệ thống các cơ quan về môi trường từ trung ương đến địa phương: Bộ Tài nguyên và Môi trường, các cơ quan, viện nghiên cứu trực thuộc Bộ, các sở tài nguyên môi trường tại các tỉnh, thành phố.

Các cơ quan hành chính các cấp trong cả nước cũng đang hoàn thiện những phòng, ban về tài nguyên và môi trường.

Nếu bạn mong muốn trở thành nhà khoa học, nghiên cứu về môi trường, bạn có thể làm việc tại các trung tâm, các viện nghiên cứu về môi trường

trực thuộc Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Khoa học và Công nghệ hoặc các trường đại học, cao đẳng v.v....

► Các nhà máy, xí nghiệp

Trước hết, bạn sẽ trở thành nhà nghiên cứu hoặc kỹ sư môi trường trong các công ty về môi trường. Tại đây, bạn nghiên cứu những công nghệ, thiết bị, máy móc v.v... giúp xử lý các vấn đề môi trường hoặc tư vấn, thiết kế, thi công, lắp đặt những công trình có liên quan đến môi trường v.v....

Ngoài ra, với kiến thức chuyên môn về môi trường, bạn có thể tới làm việc tại các nhà máy, xí nghiệp khác, tham gia trực tiếp vào việc chuyển giao công nghệ, vận hành và giám sát các quy trình công nghệ cũng như xử lý các vấn đề môi trường phát sinh...

Việc sử dụng những quy trình công nghệ đảm bảo các tiêu chuẩn môi trường là xu thế tất yếu của phát triển bền vững. Hiện nay, nhiều nhà máy đã có những quy trình công nghệ như thế. Để đảm bảo vận hành và giám sát những quy trình này cần có sự phối hợp của kỹ sư môi trường.

Trong những cơ sở sản xuất có ảnh hưởng nhiều tới môi trường, vai trò của kỹ sư môi trường rất quan trọng. Chẳng hạn trong các ngành công

nghiệp năng lượng như công nghiệp lọc hóa dầu, những người quản lý luôn chú trọng tìm kiếm các kỹ sư môi trường giỏi. Lúc này, ngoài kiến thức nói chung về môi trường và công nghệ môi trường, nhà môi trường còn cần đi sâu vào một số chuyên ngành nhất định.

► Các tổ chức trong nước và quốc tế về môi trường

Giữ gìn Hành tinh xanh là nhiệm vụ chung của cả nhân loại. Nó đòi hỏi sự hợp tác trên toàn thế giới. Bởi vậy, hiện nay, trên thế giới có nhiều tổ chức môi trường như các hiệp hội, các tổ chức phi chính phủ v.v... hoạt động rất mạnh. Ngoài ra, không ít tổ chức phát triển kinh tế, xã hội, văn hóa khác cũng tổ chức các dự án, hoạt động về môi trường.

Các tổ chức như vậy là những nơi làm việc khá lý tưởng của nhà môi trường. Tại đây, bạn sẽ có nhiều cơ hội học hỏi, trao đổi kinh nghiệm với bạn bè quốc tế. Bạn cũng sẽ được tham gia vào những chương trình, dự án về môi trường trong phạm vi quốc gia, khu vực và quốc tế, được đi tới nhiều nơi, mở rộng tầm hiểu biết và cả kiến thức, kỹ năng chuyên môn của mình.

(Bạn hãy tham khảo thông tin về một số tổ chức quốc tế có hoạt động về môi trường ở Việt Nam tại *Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết!*)

☐ HÀNG CHỀ SỐ 1

➤ BẠN CÓ NÊN CHỌN NGHỀ MÔI TRƯỜNG ?

➤ Những lý do để ngành môi trường hấp dẫn bạn

✓ Mọi quan tâm chung của toàn xã hội

Phát triển kinh tế - xã hội đi đôi với bảo vệ môi trường là một trong những nhiệm vụ quan trọng của tất cả các quốc gia. Ngày nay, vấn đề môi trường đang ảnh hưởng trực tiếp đến cuộc sống của mỗi người nên thu hút sự quan tâm của toàn xã hội. Việc bảo vệ môi trường không những được các nhà lãnh đạo quan tâm mà cả những

người dân bình thường cũng rất chú ý. Đặc biệt trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, nước ta đang phải đối mặt với nhiều thách thức và rủi ro môi trường.

Ai trong chúng ta cũng đều mong muốn sống và làm việc trong một môi trường trong sạch và an toàn. Đây là một điều kiện thuận lợi để bạn có thể góp sức mình trong nhiệm vụ chung của đất nước.

✓ Môi trường làm việc năng động và đa dạng

Như bạn đã biết, điều kiện hoạt động của ngành môi trường rất rộng. Bạn có thể làm việc trong những khu công nghiệp với những dây chuyền máy móc hiện đại hoặc làm việc trong cơ quan Nhà nước, trong những phòng thí nghiệm, trung tâm nghiên cứu v.v... Và sẽ không có gì đáng ngạc nhiên nếu bạn trở thành đại diện của một tổ chức môi trường quốc tế làm việc tại các thành phố lớn hay miền xa xôi nào đó của Tổ quốc.

Do yêu cầu của công việc, nhà môi trường thường phải đi nhiều nơi, tiếp xúc với nhiều người. Nếu bạn là người năng động, yêu thích học hỏi và khám phá, hoạt động trong ngành môi trường là cơ hội để bạn thoải mái "lãng du bốn phương" của mình.

Năm 2005, tổng kinh phí đầu tư cho công tác bảo tồn đa dạng sinh học của nước ta khoảng gần 51,8 triệu USD, gấp 10 lần so với mười năm về trước. Việt Nam hiện được thế giới công nhận là một trong những quốc gia có đa dạng sinh học cao nhất thế giới với nhiều rừng, đầm lầy, sông suối... tạo nên môi trường sống của khoảng 10% tổng số loài chim và thú hoang dã trên thế giới.

✓ Cơ hội tiếp cận khoa học, công nghệ, kỹ thuật hiện đại

Các nhà máy sản xuất trong các khu công nghiệp hay các bệnh viện hiện nay đều cần có những quy trình xử lý khí thải, nước thải cũng như rác thải độc hại, nguy hiểm. Vận hành và giám sát vận hành những dây chuyền ấy, ngoài kỹ sư tự động hoá hay cơ khí còn cần đến những kỹ sư môi trường giỏi chuyên môn. Ngày nay, một trong những xu hướng nghiên cứu lớn nhất của khoa học kỹ thuật thế giới là tạo ra các quy trình công nghệ thân thiện với môi trường. Bởi vậy, làm việc trong ngành môi trường, bạn sẽ được tiếp cận với những công nghệ mới, những máy móc hiện đại nhất.

✓ Cơ hội học tập ở những nước phát triển

Các nghiên cứu, ứng dụng về môi trường còn khá mới mẻ ở Việt Nam. Để sớm tiến kịp thế giới, chúng ta phải học hỏi, kế thừa kinh nghiệm, công nghệ từ các nước tiên tiến. Việc xây dựng nguồn nhân lực mạnh, có trình độ cao, tiếp cận được với những công nghệ mới nhất về môi trường của thế giới đang được Nhà nước tập trung đầu tư. Bởi vậy, nhiều cán bộ trẻ về môi trường đã được cử đi đào tạo tại nước ngoài. Với những kiến thức bài bản và thực tiễn phong phú tiếp thu được, họ trở về và đóng góp tích cực cho công tác bảo

vệ môi trường, vì mục tiêu phát triển bền vững của đất nước.

✓ Sống hòa mình với thiên nhiên

Trở thành một nhà môi trường, cuộc sống của bạn gắn chặt với thiên nhiên như rừng, khu bảo tồn thiên nhiên hay vườn quốc gia v.v... Những nơi đó đang rất cần bạn, nhà hoạt động môi trường tâm huyết, vì lợi ích của nhân dân, quốc gia, và cả hành tinh. Dù bạn chuyên về vấn đề môi trường tại các thành phố, nhà máy, xí nghiệp v.v... cũng không có nghĩa bạn sẽ xa rời thiên nhiên.

► Những khó khăn bạn sẽ phải đối mặt

1. Làm việc trong ngành môi trường nghĩa là bạn chấp nhận một cuộc đấu tranh để gìn giữ, bảo vệ môi trường. Vì lợi ích cá nhân, có không ít người đang ngang nhiên phá hoại môi trường. Chẳng hạn như những kẻ lăm lăm, chặt phá rừng trái phép, buôn bán động vật hoang dã. Là một nhà môi trường tận tâm, bạn đi đầu trong việc ngăn chặn những kẻ phá hoại ấy. Trong công cuộc đấu tranh

Đầu tháng 1 năm 2006, các tàu của tổ chức Hòa bình Xanh và Người canh biển đã ngăn cản một tàu săn cá voi của Nhật Bản tại Nam Thái Bình Dương. Một số vụ va chạm nghiêm trọng đã xảy ra giữa hai bên.

không khoan nhượng nhằm gìn giữ màu xanh cho Hành tinh xanh, đã có những nhà môi trường không chỉ đổ mồ hôi, nước mắt mà cả máu.

2. Những nhà môi trường không thể bảo vệ môi trường nếu chỉ ngồi một chỗ. Họ phải đi vào thực tế để tìm hiểu nguyên nhân, gốc rễ của vấn đề, cùng nhau tìm ra những cách giải quyết hợp lý. Nghề nghiệp mà bạn đã lựa chọn đòi hỏi bạn phải biết hy sinh những lợi ích của bản thân vì lợi ích của nhiều người. Nhưng qua bão giông mới biết từng bấc cũng. Không ai muốn khó khăn, gian khổ. Nhưng biết chấp nhận gian khổ để vượt lên thì ta sẽ thực sự trưởng thành.

▶ BẠN CÓ BIẾT

▶ **Hòa bình Xanh - "chiến sĩ môi trường" quả cảm**

Nếu phải kể đến một tổ chức môi trường nào đó hoạt động mạnh mẽ và quyết liệt nhất để bảo vệ Hành tinh xanh, hẳn nhiều người sẽ nghĩ ngay tới Hòa bình Xanh. Thành lập năm 1971, đây là tổ chức tự nguyện lớn nhất thế giới về môi trường với gần 5 triệu thành viên ở 150 nước. Hòa bình Xanh hiện giữ vai trò quan sát viên trong 25 cơ quan quốc tế.

Hoạt động của tổ chức này hiện xoay quanh 8 nhiệm vụ chủ yếu:

- Ngăn chặn sự thay đổi khí hậu
- Bảo vệ biển và đại dương
- Bảo vệ các rừng già
- Bài trừ các sản phẩm biến đổi gen
- Bài trừ các hóa chất độc hại
- Chấm dứt nguy cơ hạt nhân
- Bài trừ vũ khí hạt nhân
- Khuyến khích các giao dịch thương mại dựa trên phát triển bền vững.

Hòa bình Xanh hoạt động rất mạnh trong việc bảo vệ loài cá voi đang đứng trước nguy cơ săn bắt quá mức của con người, đặc biệt là Nhật Bản, đất nước rất chuộng thịt cá voi.

☞ HÀNH CHẾ SỐ 4

➤ NHỮNG TỐ CHẤT THUẬN LỢI CHO BẠN TRONG NGHỀ MÔI TRƯỜNG

➤ Yêu thiên nhiên, môi trường

Đây là tố chất đầu tiên cần có, cũng là tố chất quyết định thành công của bạn. Bởi tình yêu này là nguyên nhân đầu tiên để bạn quyết định lựa chọn con đường của nhà môi trường. Đó cũng là động lực để bạn đi hết hành trình gian nan của người bảo vệ Hành tinh xanh.

Yêu thiên nhiên, môi trường nghĩa là bạn yêu quý đất đai, cây cỏ, muông thú, từng dòng sông, con suối, biển cả v.v... Bạn luôn quan tâm tới những sinh vật xung quanh mình, dù đó chỉ là những con côn trùng bé nhỏ, ao ước về một "mái nhà" an lành cho chúng. Bạn luôn mong muốn gìn giữ màu xanh cho Trái Đất, môi trường sống trong lành và bền vững của muôn loài.

➤ Hăng động, sáng tạo, nhiệt tình và tự tin

Bước chân vào nghề môi trường, điều đầu tiên mà bạn có thể nhận ra là khối lượng công việc đồ sộ đang chờ bạn. Những vấn đề về môi trường rất đa dạng, phức tạp, trong khi sức lực của nhà môi trường lại có hạn. Bạn có thể sẽ cảm thấy áp lực công việc căng thẳng với những đề tài nghiên cứu phải hoàn thành gấp gáp, những chuyến đi khảo sát vất vả, hay sự bất hợp tác của một vài cá nhân, tổ chức không ý thức được vai trò quan trọng của việc bảo vệ, giữ gìn môi trường v.v... Lúc này, cũng với tình yêu thiên nhiên, niềm say mê nghề nghiệp, chỉ có sự hăng động, sáng tạo nhiệt tình, tự tin mới có thể giúp bạn giải quyết được khối lượng công việc khổng lồ của một nhà môi trường.

Cần thận, kiên nhẫn

Trở thành một chuyên gia về môi trường, sự cần thận và kiên nhẫn không thể thiếu trong hành trang của bạn, dù bạn công tác trong lĩnh vực nghiên cứu, quản lý hay công nghệ xử lý môi trường. Đức tính ấy giúp bạn đi đến tận cùng của các nghiên cứu, phân tích về môi trường, đưa ra được những kết luận chính xác. Nó cũng giúp bạn thành công hơn khi thực hiện các chương trình giáo dục môi trường, giúp người dân nhận

thúc được về các vấn đề môi trường, thúc đẩy họ có ý thức tham gia bảo vệ môi trường.

► Khả năng làm việc tập thể

Môi trường là một ngành rộng lớn, có quan hệ mật thiết với rất nhiều ngành khác trong xã hội. Bởi vậy, nhà môi trường không thể thực hiện tốt công việc của mình nếu đơn độc một mình. Khả năng làm việc, phối hợp công việc với tập thể, các chuyên gia môi trường khác cộng như chuyên gia trong nhiều lĩnh vực rất quan trọng với người làm việc trong ngành này.

Làm việc tập thể không có nghĩa là bạn mất đi chính kiến và sự tự chủ của bản thân. Khả năng làm việc tập thể biểu hiện ở sự phối hợp công việc nhịp nhàng, cách ứng xử khéo léo, tư duy logic trong điều phối công việc, sự cầu thị và học hỏi của bạn. Cùng nhau cố gắng hiến phần sức lực nhỏ bé của mình cho lợi ích chung của toàn nhân loại, vì mục tiêu phát triển bền vững. Đó chính là điều mà những nhà môi trường đích thực hướng tới.

► Khả năng thuyết trình

Không phải ai cũng có thể vượt qua được sự ngượng ngập và lúng túng khi phải thuyết trình trước đám đông. Nhất là khi đánh giá của người nghe có liên quan đến sự sống còn của

một chương trình, dự án về môi trường mà bạn đã dành bao tâm sức nghiên cứu và phát triển. Dù dự án, chương trình hành động, nghiên cứu của bạn có hay đến mấy, nếu bạn trình bày lúng túng, không làm nổi bật được những nét hay, ưu điểm vượt trội của nó, không gây được sự chú ý và thiện cảm của người nghe, cũng có nghĩa gần như bạn đã thất bại. Phẩm chất này một phần do bẩm sinh, nhưng phần nhiều do chính quá trình rèn luyện, nỗ lực của bạn.

► Can đảm và chấp nhận thử thách

Quả không phải không có lý khi có người cho rằng các nhà môi trường chính là những chiến sĩ bảo vệ môi trường đầy nhiệt huyết. Họ xây dựng những chương trình hành động để giáo dục ý thức bảo vệ môi trường cho mọi người. Họ đấu tranh quyết liệt với những cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp vì lợi nhuận mà cố tình bỏ qua vấn đề an toàn môi trường. Bởi vậy, sự can đảm, chấp nhận thử thách là phẩm chất cần có của một nhà môi trường thực thụ.

Tôi không phải là chuyên gia môi trường. Tôi là người chiến sĩ bảo vệ Trái Đất.

Darryl Cherney
Nhà hoạt động môi trường

📁 HÀNG CHẾ SỐ 7

➤ HỌC ĐỂ TRỞ THÀNH NHÀ MÔI TRƯỜNG?

Do yêu cầu về đội ngũ nhân lực có trình độ cao trong lĩnh vực môi trường, phục vụ mục tiêu phát triển đất nước ta trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, nên trên cả nước hiện có nhiều trường đào tạo những nhà môi trường ở bậc đại học và sau đại học. Nếu bạn mong muốn trở thành nhà môi trường, bạn có thể lựa chọn cho mình địa chỉ đào tạo phù hợp với mình.

Trường Đại học Khoa học tự nhiên (Đại học Quốc gia Hà Nội) là một trong những trường đào tạo các nhà khoa học hàng đầu của đất nước. Khoa môi trường đào tạo cử nhân ngành khoa học môi trường, công nghệ môi trường, thổ nhưỡng và môi trường đất. Bạn cũng có thể đăng ký học lớp cử nhân môi trường chất lượng cao. Sau khi tốt nghiệp, nếu muốn nâng cao kiến thức cũng như kỹ năng môi trường sâu hơn, bạn có thể tham gia thi vào hệ đào tạo sau đại học ngành môi trường.

Trường Đại học Bách khoa Hà Nội đào tạo trình độ đại học và sau đại học kỹ sư ngành công nghệ môi trường. Sau khi hoàn thành 5 năm đại học, bạn có thể nắm vững các phương pháp, kỹ thuật xử lý môi trường như xử lý rác thải, nước thải hay khí thải... Các công ty về môi trường hiện rất

coi trọng những kỹ sư môi trường được đào tạo từ *Trường Đại học Bách khoa*.

Trường Đại học Xây dựng cũng là nơi đào tạo trình độ đại học và sau đại học kỹ sư kỹ thuật môi trường với các chuyên ngành: môi trường đô thị và khu công nghiệp, hệ thống kỹ thuật trong công trình. Trở thành kỹ sư kỹ thuật về môi trường, bạn có thể tự mình thiết kế hệ thống xử lý môi trường, tìm ra những phương pháp, quy trình xử lý có hiệu quả cao, góp phần gìn giữ môi trường trong sạch.

Ngoài ra, bạn còn có thể theo học ngành này tại: *Trường Đại học Mở - Địa chất*, *Trường Đại học Bách khoa* và *Trường Đại học Khoa học tự nhiên thuộc Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh...*

(Bạn hãy tham khảo một số địa chỉ đào tạo ngành môi trường ở Hàng chế số 9 - Bạn muốn biết).

Tuy nhiên, các cơ sở đào tạo về môi trường không phải là sự lựa chọn duy nhất của bạn để trở thành nhà môi trường. Nếu bạn học ở những ngành liên quan ít đến môi trường, thậm chí không được đào tạo từ các khoa hay các ngành đào tạo môi trường, bạn hoàn toàn vẫn có thể tham gia nghiên cứu cũng như hoạt động bảo vệ môi trường. Điều quan trọng là bạn phải thật lòng yêu quý thiên nhiên, môi trường và mong muốn được góp phần vào việc bảo vệ Hành tinh xanh.

☞ HÀNG CHẾ SỞ 8

➤ BẠN QUYẾT ĐỊNH

Đây là hàng chế của bạn, những người lựa chọn Toa tàu số 23. Nếu bạn đã lựa chọn ngành môi trường, hãy chuẩn bị cho hành trang của mình từ ngày hôm nay.

Hãy học tốt các môn học ở trường, đặc biệt là sinh học, hóa học, vật lý học. Ngoài ra, bạn cũng nên tìm đọc thêm các sách báo, tài liệu tham khảo về môi trường, tích cực tham gia các chương trình giáo dục môi trường ở trường học, các câu lạc bộ thiên nhiên, môi trường...

Hiện nay, có khá nhiều cuộc thi về môi trường được tổ chức trong cả nước. Không ít bạn học sinh với những ý tưởng độc đáo đã giành giải cao, đại diện cho thế hệ trẻ Việt Nam tham dự các chương trình quốc tế về bảo vệ môi trường. Những nghiên cứu tưởng chừng như rất nhỏ từ hôm nay của bạn có thể là bước khởi đầu cho công trình to lớn và hữu ích trong tương lai. Ngoài ra, hãy tự trang bị cho mình vốn kiến thức ngoại ngữ thật dồi dào.

Theo quan niệm của cả phương Đông và phương Tây, số 8 là con số của sự nỗ lực và thành công. Chúc các bạn may mắn!!!

☞ HÀNG CHẾ SỞ 9

➤ BẠN MUỐN BIẾT

➤ Những thách thức môi trường đặt ra với toàn nhân loại

Bước vào thế kỷ XXI, Trái Đất hiện phải đối mặt với rất nhiều thách thức môi trường. Các nhà nghiên cứu môi trường đã tổng kết 6 thách thức lớn nhất hiện nay.

1. Biến đổi khí hậu toàn cầu và tấn suất thiên tai tăng

Nhiều hoạt động của con người trong xã hội hiện đại đã gây ra hiệu ứng nhà kính khiến Trái Đất nóng lên. Chẳng hạn việc sử dụng ngày càng tăng lượng than đá, dầu mỏ và phát triển công nghiệp dẫn đến gia tăng nồng độ CO₂ và SO₂ trong khí quyển. Con người khai thác triệt để làm cạn kiệt các nguồn tài nguyên, đặc biệt là tài nguyên rừng, đất và nước - bộ máy khổng lồ giúp cho việc điều hòa khí hậu Trái Đất. Ở nhiều khu vực trên thế giới, hệ sinh thái bị mất cân bằng nghiêm trọng. Tất cả các yếu tố này khiến thiên nhiên mất đi khả năng tự điều chỉnh vốn có của mình.

Hậu quả là Trái Đất đang nóng lên. Theo dự đoán của các nhà khoa học, nhiệt độ trung bình

của Trái Đất thế kỷ XXI sẽ tăng từ 1,5 đến 4,5°C so với nhiệt độ ở thế kỷ XX. Hiện tượng Trái Đất nóng lên gây những tác hại trực tiếp như:

- * Băng tan, nước biển có thể dâng lên từ 125 đến 140 cm, nhấn chìm một số vùng ven biển rộng lớn, làm mất đi nhiều vùng đất sản xuất nông nghiệp, dẫn đến nghèo đói, đặc biệt ở các nước đang phát triển.

- * Khí hậu thay đổi làm tăng tần suất thiên tai như lốc xoáy, bão, lũ lụt, sóng thần v.v... Điều này

Sóng thần ở Ấn Độ

Hậu quả sóng thần ở Sri Lanka.

không chỉ ảnh hưởng đến sinh mạng của người dân, phá huỷ cơ sở hạ tầng, gây ra những thiệt hại về kinh tế mà còn là còn là nguyên nhân của nhiều vấn đề nghiêm trọng khác như dịch bệnh hoành hành, suy giảm đa dạng sinh học do cháy rừng v.v...

2. Suy giảm tầng ozon

Việc gìn giữ tầng ôzôn có vai trò sống còn đối với toàn nhân loại. Tầng ôzôn cách mặt đất từ 18 - 30km, có vai trò bảo vệ, chặn đứng các tia cực tím.

Bức xạ tia cực tím có nhiều tác động, hầu hết gây tác hại đối với con người, động thực vật cũng như các loại vật liệu khác. Chúng có thể gây huỷ hoại mắt, làm đục thủy tinh thể và tổn thương võng mạc, gây ung thư da, làm tăng các bệnh về đường hô hấp v.v... Hơn thế, bức xạ tia cực tím tăng là nguyên nhân chủ yếu gây suy yếu hệ miễn dịch của con người và động vật, đe dọa tới sự sống của các sinh vật.

3. Tài nguyên bị suy thoái

Đất, đất rừng và đồng cỏ hiện đang bị suy thoái hoặc bị triệt phá mạnh mẽ, đất hoang bị biến thành sa mạc. Sự biến đổi khí hậu cũng là nguyên nhân làm tăng thêm tình trạng xói mòn đất ở nhiều khu vực.

Hàng năm trên toàn thế giới có khoảng 25 tỷ tấn đất đang bị cuốn trôi vào sông ngòi và biển cả. Nhiều vùng đất đai ở hơn 100 nước trên thế giới đang bị sa mạc hóa. Điều này đồng nghĩa với việc cuộc sống của 800 triệu người đang bị đe dọa.

Sự phá huỷ rừng vẫn diễn ra ở mức độ cao, đặc biệt ở những nước đang phát triển do nhu cầu khai thác gỗ và lấy đất làm nông nghiệp cũng như cho nhiều mục đích khác. Thế giới có gần 65 triệu hecta rừng bị mất vào những năm

1990 - 1995. Chất lượng của các khu rừng còn lại đang bị đe dọa bởi tình trạng gia tăng dân số, mua xit, nhu cầu khai thác lấy gỗ, củi và nạn cháy rừng. Nơi cư trú của các loài sinh vật đang bị thu hẹp, huỷ hoại, làm suy giảm tính đa dạng sinh học cả về gen, giống loài và hệ sinh thái.

Sự gia tăng dân số nhanh cùng quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa, thâm canh nông nghiệp và các thói quen tiêu thụ nước quá mức đang gây ra sự khủng hoảng nước trên phạm vi toàn cầu. Tính đến nay gần 20% dân số thế giới không được dùng nước sạch và 50% thiếu các hệ thống an toàn.

Sự suy giảm nước ngọt ngày càng lan rộng, gây ra nhiều vấn đề nghiêm trọng. Nguồn cung cấp nước hiện nay không thể tăng thêm. Ngày càng nhiều người phụ thuộc vào nguồn cung cấp cố định này và cũng ngày càng có nhiều người chịu ảnh hưởng của ô nhiễm nước hơn.

Mất đất, mất rừng, cạn kiệt nguồn nước. Đó là những vấn đề nóng bỏng mà nhân loại đang phải đối mặt và cùng nhau giải quyết.

Theo thống kê, ngày nay, cứ mỗi năm có khoảng 20 triệu người chết vì nguyên nhân môi trường, bằng số người chết trong các cuộc xung đột vũ trang của hơn nửa thế kỷ tính từ sau năm 1945 tới nay.

4. Ô nhiễm môi trường xảy ra ở quy mô rộng

Sự phát triển đô thị, khu công nghiệp v.v... và việc đổ bỏ chất thải vào đất, biển, sông ngòi đã gây ô nhiễm môi trường ở quy mô ngày càng rộng, đặc biệt là các khu đô thị. Ô nhiễm không khí, rác thải sinh hoạt, chất thải nguy hại, ô nhiễm tiếng ồn và ô nhiễm nguồn nước đang biến những khu vực này thành các điểm nóng về môi trường.

Đặc biệt, lượng nước ngọt ngày càng khan hiếm trên hành tinh cũng đang bị chính con người huỷ hoại. Một số nguồn nước bị nhiễm bẩn nặng đến mức không còn khả năng tái tạo được nữa.

Đại dương đang bị biến thành nơi chứa rác khổng lồ của con người với đủ loại chất thải, kể cả chất thải hạt nhân.

Việc đổ các chất thải xuống biển đang làm xuống cấp các khu vực ven biển trên toàn thế giới, gây huỷ hoại các hệ sinh thái như đất ngập nước, rừng ngập mặn và các dải san hô - những tài sản vô giá của chúng ta.

Không khí đô thị bị ô nhiễm về bụi, khí CO₂ và hơi xăng dầu. Những hoạt động xây dựng đô thị, xây dựng đường giao thông, cầu cống, sản xuất công nghiệp, giao thông vận tải với cường độ lớn... thường tập trung ở các vùng kinh tế trọng điểm nên những vùng này là điểm nóng về ô nhiễm, trong đó có ô nhiễm không khí.

5. Gia tăng dân số

Theo dự đoán của các nhà phân tích, đến khoảng năm 2025, dân số thế giới sẽ đạt mức 8 tỷ người và năm 2050 sẽ lên tới 10,3 tỷ. Trong đó, 95% dân số tăng thêm là ở các nước đang phát triển. Như vậy, các nước này sẽ phải đối mặt với những vấn đề nghiêm trọng cả về kinh tế, xã hội, đặc biệt là môi trường sinh thái.

Mức tăng trưởng dân số toàn cầu đã giảm dần từ 2% mỗi năm vào những năm trước 1980 xuống còn 1,7% hiện nay, và xu hướng này ngày

càng thấp hơn. Theo dự đoán, sau năm 2050, dân số thế giới sẽ ổn định ở mức 10,3 tỷ. Tuy nhiên điều này vẫn chưa đủ để tạo sự cân bằng giữa dân số với khả năng đáp ứng của môi trường. Trong khi đó, nhu cầu của con người lại không ngừng tăng lên.

3. Suy giảm đa dạng sinh học

Sự đa dạng về các giống loài động, thực vật trên hành tinh có vai trò vô cùng quan trọng. Đa dạng sinh học là nguồn tài nguyên nuôi sống con người. Chúng ta sử dụng sinh vật làm thức ăn,

thuốc chữa bệnh, hóa chất, nguyên vật liệu công nghệ như nhựa, mực, diêm, thuốc nhuộm... Nhiều đa dạng sinh học cũng có nghĩa là mất đi các "dịch vụ tự nhiên" của các hệ sinh thái tự nhiên. Nhân loại đang phải đối mặt với một thời kỳ tuyệt chủng lớn nhất của các loài động thực vật. Thảm họa này đang diễn tiến rất nhanh, gây hậu quả rất nghiêm trọng. Những nguyên nhân chủ yếu của sự mất đa dạng sinh học là:

- Sinh vật mất nơi sinh sống do nạn chặt phá rừng bừa bãi.
- Nạn săn bắn và buôn bán sinh vật phục vụ các nhu cầu của con người.
- Ô nhiễm đất, nước và không khí.
- Việc du nhập nhiều loài ngoại lai.

► Luật bảo vệ môi trường của Việt Nam

Được Quốc hội chính thức thông qua ngày 27-12-1993 và bắt đầu có hiệu lực từ ngày 10-1-1994, Luật bảo vệ môi trường của Việt Nam được hình thành theo ba trục đối tượng: suy thoái môi trường, ô nhiễm môi trường và sự cố môi trường. Đa loại hành động được lựa chọn để từ đó xác định các hành vi khác là phóng hỏa, xả lỵ và thải phóng (giải quyết hậu quả). Ngoài phần mở đầu, Luật có 7 chương với tất cả 55 điều. Bạn có thể tham khảo nội dung của Luật này tại trang

web Trung tâm thông tin của Bộ Tài nguyên và Môi trường:

<http://www.chen.gov.vn>

► Một số thuật ngữ thường gặp trong ngành môi trường

✓ Hiệu ứng nhà kính (Green house effect)

Đây là hiện tượng nóng lên của khí quyển bao quanh Trái Đất do sự hấp thụ của bức xạ mặt trời một cách có lựa chọn bởi một số chất khí như CO_2 , CH_4 , NO_2 , O_3 , CFCs, hơi nước. Các "khí nhà kính" này cho phép bức xạ sóng cực ngắn của mặt trời xuyên qua khí quyển nhưng lại ngăn cản bức xạ sóng dài phản xạ từ mặt đất. Kết quả là khí quyển bị nóng lên.

80

Thực tế, nếu không có hiệu ứng nhà kính thì Trái Đất bị nguội lạnh đi rất nhiều, chênh lệch nhiệt độ giữa ngày và đêm rất lớn. Như vậy sự sống được duy trì chính là nhờ những tác dụng có ích của hiệu ứng nhà kính. Tuy nhiên, trong mấy chục năm gần đây, các hoạt động của con người trong công nghiệp và cả trong nông nghiệp đã khiến lượng khí nhà kính trong khí quyển tăng lên không ngừng, đặc biệt là khí CO_2 . Khí này đi vào khí quyển chủ yếu là từ các sản phẩm phế thải do đốt cháy các nhiên liệu hóa thạch, những đám cháy xảy ra trong thiên nhiên...

Nếu xu hướng này cứ tiếp diễn thì những biến đổi khí hậu có thể xảy ra ở nhiều vùng. Mực nước biển có thể dâng lên do sự giãn nở của nước theo nhiệt độ, các núi băng ở Bắc Cực và Nam Cực cũng sẽ tan dần.

✓ Mưa axit (Acid rain)

Các chất SO_2 , NO_2 do con người thải ra là nguồn chủ yếu gây lắng đọng axit. Chúng có thể kết với hơi nước hay bụi tạo thành bụi axit lưu lại trong khí quyển. Tại đó, chúng nhận thêm nguyên tử O_2 trong khí quyển rồi hoà tan vào nước mưa, cuối cùng là tạo ra axit sunfuric H_2SO_4 và axit nitric HNO_3 , rơi xuống dưới dạng mưa, tuyết, mưa đá.

Mưa axit đặc biệt nghiêm trọng ở các vùng chịu ảnh hưởng của việc dùng quá nhiều nhiên

81

liệu hóa thạch (than đá, dầu mỏ) như châu Âu, Bắc Mỹ. Ngày 10-4-1974 ở Pileochry (Xeôten), độ pH của nước mưa là 2,4. Kỷ lục thế giới ghi được ở Wheeling, bang West Virginia (Hoa Kỳ) năm 1978, với độ pH nước mưa là 1,7, tức là ở khoảng nước chanh hay nước axit đồ bình acquy xa hơi.

Sự giảm pH của nước làm giảm sự đa dạng và sản lượng sơ cấp của phiêu sinh thực vật, nền tảng của chuỗi thức ăn, ảnh hưởng gián tiếp đến sản lượng thứ cấp. Sự axit hoá cũng gây độc trực tiếp cho cá nước ngọt, đặc biệt cá hồi ở các hồ của Canada và Thụy Điển.

✓ Phát triển bền vững (Sustainable development)

Theo định nghĩa của các nhà khoa học thế giới, phát triển bền vững là phát triển đáp ứng các nhu cầu của hiện tại mà không làm ảnh hưởng đến khả năng của các thế hệ tương lai đáp ứng các nhu cầu của bản thân họ.

✓ Chương trình nghị sự 21 (Agenda 21)

Đây là văn kiện đã được thông qua tại *Hội nghị Môi trường và Phát triển* của Liên Hợp Quốc năm 1992 tại Rio de Janeiro (Brazil), giới thiệu một chương trình cho thế kỷ XXI, đặc biệt là việc tiến đến mục tiêu phát triển bền vững của thế giới.

Chương trình nghị sự 21 là một tài liệu trên

800 trang, bao gồm tất cả các vấn đề mà Hội đồng Liên Hợp Quốc đã gửi tới Hội nghị. Mục tiêu được đề ra trong chương trình là giảm nghèo đói, bệnh tật và mù chữ trên toàn thế giới, đồng thời ngăn chặn suy sự suy thoái của các hệ sinh thái - giá đỡ sự sống của nhân loại.

✓ Vườn quốc gia (National park)

Đây là một vùng đất tương đối rộng được tách riêng theo pháp luật do các đặc điểm thiên nhiên nổi trội với các hệ động thực vật không bị tàn phá, dành cho dân chúng tham quan, học tập và thưởng thức. Vườn quốc gia được Nhà nước bảo vệ, chống mọi sự xáo trộn sao cho gìn giữ được các tính chất thiên nhiên của mình.

Một số cơ quan, tổ chức quốc tế có hoạt động môi trường ở Việt Nam

✓ Ngân hàng thế giới WB (World Bank)

<http://www.worldbank.org.vn>

Đây là cơ quan của Liên Hợp Quốc, bao gồm Ngân hàng Tái thiết và Phát triển Quốc tế (IBRD) và các chi nhánh, Hiệp hội phát triển Quốc tế (IDA)... Mục tiêu chung của WB là giúp nâng cao các tiêu chuẩn sống ở các nước đang phát triển, chuyển các nguồn lực từ các nước giàu sang các nước nghèo.

Từ năm 1970, lĩnh vực đầu tư và trợ giúp của WB mở rộng sang trồng rừng và trồng lại rừng, bảo vệ đất trồng, giảm bớt và khống chế lũ lụt, quản lý vùng chăn thả, bảo vệ động thực vật hoang dã cũng các hoạt động bảo vệ môi trường khác như chống ô nhiễm nước, không khí...

▼ Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc UNDP (United Nations Development Program)

<http://www.undp.org.vn>

Thành lập năm 1965, UNDP là cơ quan của Liên Hợp Quốc nhằm giúp đỡ các quốc gia thu nhập thấp bằng cách giúp họ khai thác và phát triển nguồn tài nguyên thiên nhiên cũng như nhân lực của mình.

▼ Chương trình môi trường Liên Hợp Quốc UNEP (United Nations Environment Program)

<http://www.unep.org/>

Được thành lập bởi Hội nghị Liên Hợp Quốc về môi trường con người năm 1972, UNEP có trách nhiệm thực hiện các khuyến nghị của Hội nghị này cũng như những khuyến nghị của các hội nghị về môi trường sau đó.

▼ Liên hiệp quốc tế Bảo tồn thiên nhiên và tài nguyên thiên nhiên IUCN (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources)

<http://www.iucn.org/>

Đây là cơ quan quốc tế tình nguyện có mục tiêu chính là cố gắng đảm bảo sự tồn tại bền vững của thiên nhiên hoang dã và các tài nguyên thiên nhiên trên khắp thế giới. Được thành lập năm 1948, các thành viên của IUCN bao gồm các quốc gia, các cơ quan chính phủ, các cơ quan tư nhân và các tổ chức quốc tế.

▼ Một số địa chỉ đào tạo trong số tay của bạn

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN

(ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI)

334 đường Nguyễn Trãi, Hà Nội

<http://www.hus.edu.vn>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC BÁCH KHOA HÀ NỘI

Số 1 đường Đại Cồ Việt, Hà Nội

<http://www.hut.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

Đông Ngạc, Từ Liêm, Hà Nội

www.humg.edu.vn/

TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦY LỢI

Cơ sở phía Bắc: 175 đường Tây Sơn, Hà Nội

Cơ sở phía Nam: Số 2 đường Trường Sa,

Q. Bình Thạnh, Tp. Hồ Chí Minh

<http://www.wru.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC XÂY DỰNG

55 đường Giải Phóng, Hà Nội

<http://www.dhxd.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI

Cơ sở phía Bắc: Láng Thượng, Hà Nội

Cơ sở phía Nam: P. Tăng Nhơn, Q.9,

Tp. Hồ Chí Minh

<http://www.uct.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM TP. HỒ CHÍ MINH

Khu phố 8, P. Linh Trung, Q. Thủ Đức,

Tp. Hồ Chí Minh

<http://www.hcmuaf.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN

(ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HỒ CHÍ MINH)

227 Nguyễn Văn Cừ, Q.5, Tp. Hồ Chí Minh

<http://www.hcmuns.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC BÁCH KHOA

(ĐẠI HỌC QUỐC GIA TP. HỒ CHÍ MINH)

268 Lý Thường Kiệt, Q. 10, Tp. Hồ Chí Minh

<http://www.hcmut.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC BÁCH KHOA

(ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG)

41 Lê Duẩn, Tp. Đà Nẵng

<http://www.ud.edu.vn/>

ĐẠI HỌC CẦN THƠ

Đường 3/2, Tp. Cần Thơ

<http://www.ctu.edu.vn/>

TRƯỜNG ĐẠI HỌC AN GIANG

25 đường Võ Thị Sáu, Tp. Long Xuyên

<http://www.agu.edu.vn/>

► Một số địa chỉ website bạn nên tham khảo

<http://www.monre.gov.vn> (Trang web của Bộ Tài nguyên và Môi trường)

<http://www.nea.gov.vn> (Trang web của Cục bảo vệ môi trường)

<http://www.thiennhien.net> (Mạng thông tin về thiên nhiên và môi trường Việt Nam)

<http://www.thiennhien.org> (Trang web của Trung tâm giáo dục thiên nhiên ENV)

<http://www.epa.edu.vn> (Trang web thông tin giáo dục bảo vệ môi trường)

<http://www.unep.org> (Trang web của Chương trình môi trường Liên Hợp Quốc UNEP)

<http://www.greenpeace.org> (Trang web của tổ chức Hòa bình Xanh)

► **Danh ngôn về môi trường**

Chúng ta chẳng bao giờ hiểu hết được giá trị của nguồn nước cho đến khi những cái giếng cạn khô.

THOMAS FULLER

Chúng ta không thừa kế Trái Đất từ tổ tiên, chúng ta mượn nó từ thế hệ tương lai.

NGẠN NGỮ MỸ

Đôi vì chúng ta không thể nghĩ cho thế hệ tương lai, họ sẽ không bao giờ quên chúng ta.

HENRIK TIKKANEN

Tôi sẽ cảm thấy lạc quan hơn về tương lai của con người nếu chúng ta dành ít thời gian hơn cho việc chứng tỏ mình có thể đánh lừa tự nhiên, thay vào đó là tận hưởng những gì bà mẹ thiên nhiên ban tặng và ngưỡng mộ sự vĩ đại của Người.

ELWYN BROOKS WHITE

Chúng ta xử tệ với Trái Đất bởi chúng ta coi nó là một tài sản thuộc về mình. Khi nào chúng ta coi mình thuộc về Trái Đất, chúng ta có thể sẽ bắt đầu cư xử lại với tình yêu và sự kính trọng.

ALDO LEOPOLD

GÓC CHIA SẺ

Với cuốn cẩm nang nhỏ nhỏ này trong tay, các bạn đã hiểu rõ hơn về một nghề nghiệp hấp dẫn trong xã hội. Có thể bạn sẽ dừng chân ở đây, cũng có thể bạn quyết định đổi sang "toa tàu" khác. Nếu bạn còn lưỡng lự và cần những chỉ dẫn hay thông tin chi tiết hơn, hãy liên hệ với chúng tôi. Tủ sách hướng nghiệp – Nhất nghệ tinh luôn mở rộng chào đón và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các bạn.

Đặc biệt, mỗi câu hỏi của các bạn là tư liệu quý báu, giúp những người tham gia xây dựng tủ sách cải tiến, nâng cấp để tủ sách ngày càng hấp dẫn, thiết thực và hiệu quả hơn. Vì vậy, chúng tôi cũng rất mong nhận được những ý kiến đóng góp, chia sẻ của quý vị phụ huynh, các thầy cô giáo và những ai quan tâm đến công tác hướng nghiệp cho thế hệ trẻ - tương lai của đất nước.

Xin liên hệ theo địa chỉ:

Tủ sách hướng nghiệp – Nhất nghệ tinh

Nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang Trung, Hà Nội.

Email: kimdong@tho.vn.vn

Nếu bạn viết thư, hãy gửi kèm phong bì ghi rõ địa chỉ của bạn nhé. Chúng tôi sẽ dùng nó để chuyển câu trả lời đến với bạn.

► **CHUYÊN GIA KHUYÊN BẠN**► **Đi tìm nghề nghiệp tương lai của bạn**

"Hãy lựa chọn nghề nghiệp khiến bạn luôn mỉm cười" là lời khuyên của các chuyên gia hướng nghiệp thế giới. Theo đó, tiêu chí chọn nghề quan trọng nhất không phải là thu nhập cao hay khả năng thăng tiến nhanh mà chính là niềm say mê của bạn với nghề nghiệp và niềm vui mà công việc mang lại cho bạn. Hãy thử tưởng tượng,

nếu làm một nghề nào đó trọn đời, bạn sẽ phải gắn bó với nó khoảng trên dưới bốn mươi năm. Nếu nghề nghiệp ấy không mang lại cho bạn sự thoải mái, vui vẻ, bạn sẽ bất hạnh biết bao.

Tiến sĩ Joel Goodman, giám đốc một tổ chức thúc đẩy tác động tích cực của sự hài hước, thú vị trong cuộc sống đời thường:

"Bạn có thể tìm ra ý nghĩa của cuộc sống bằng cách sống một cuộc đời có ý nghĩa. Hãy làm những gì bạn yêu thích, niềm vui sẽ đến... Nếu chúng ta không có sự hài hước, sáng tạo, thú thích, vui thú và thoải mái trong công việc, nó sẽ trở thành một cái nhà tù giam giữ bạn".

Nhưng làm cách nào để tìm ra công việc khiến chúng ta luôn mỉm cười?

Khi các bạn trẻ gặp bối rối trong việc lựa chọn nghề nghiệp, các chuyên gia hướng nghiệp thường khuyên bạn thực hiện những bài trắc nghiệm về nghề nghiệp. Dựa trên cơ sở năng lực, sở thích, quan điểm, nguyên tắc sống của bạn v.v..., các trắc nghiệm sẽ đưa ra những tư vấn và dự đoán về nghề nghiệp hoặc nhóm ngành nghề phù hợp với bạn. *Tủ sách Hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh* xin giới thiệu với bạn một số địa chỉ trắc nghiệm. Điều kiện mà bạn cần là máy vi tính kết nối mạng Internet và khả năng tiếng Anh tương đối.

✓ <http://www.careers-internet.org/>

Tại đây bạn sẽ được tương tự như bị bốn cuộc đời khác nhau. Mỗi cuộc đời đại diện cho một số nguyên tắc, tham vọng, ước muốn... của bạn trong cuộc sống. Cuối cùng là quan điểm của bạn về cuộc sống hiện tại mà bạn đang có.

Trên cơ sở những lựa chọn của bạn, bài trắc nghiệm sẽ chỉ ra nhóm nghề nghiệp thích hợp với bạn như kinh doanh, marketing hay xây dựng, kiến trúc, thiết kế v.v..

Ưu điểm: Đơn giản, ngắn gọn và thú vị với hình ảnh những quả cầu pha lê báo trước về tương lai, ngôn ngữ vui nhộn.

Nhược điểm: chưa căn cứ nhiều vào các năng lực của bạn.

✓ <http://www.assessment.com/>

Tại đây bạn sẽ trả lời 71 câu hỏi (khá nhiều phải không?). Trên

cơ sở những trả lời của bạn, các chuyên gia sẽ đưa ra những dạng công việc phù hợp với bạn nhất, cùng với danh sách 10 đến 20 nghề thích hợp nhất.

Củi điểm: Thông tin ít ỏi, chi tiết, căn cứ tương đối toàn diện.

Nhược điểm: Khá phức tạp, bạn sẽ phải mất khoảng 20 phút đến nửa tiếng để hoàn thành bài trắc nghiệm này.

✓ <http://www.karrieminds.com/career.html>

Với 56 câu hỏi và năm mức độ từ dễ chính xác đến hoàn toàn sai, trang web này sẽ tư vấn xem nghề nghiệp mà bạn đang làm hoặc mong ước trong tương lai có phù hợp với bạn không.

Củi điểm: Thông tin ít ỏi, chi tiết, căn cứ tương đối toàn diện.

Nhược điểm: Khá phức tạp. Có một số câu hỏi lặp lại, để khiến bạn cảm thấy chán.

➤ Ý KIẾN CỦA BẠN

Choi để thảo luận kỹ này:

Bạn nghĩ sao về chuyện nối nghiệp cha (mẹ)? Bạn có chịu áp lực về điều này không?

...Tôi là một sinh viên nhưng tôi rất buồn, có lúc cảm thấy không được sống với những gì mình mong muốn. Tôi rất thích nghề luật nhưng cha mẹ tôi lại hướng cho tôi vào sự phạm vi lý do tốt nghiệp ngành luật rất khó xin việc. Tôi đã làm theo ý muốn của mọi người. Công học tôi cũng thấy lạc lõng và không hợp do kết quả rất tồi. Tôi luôn cảm thấy không phải là chính mình, không có tham vọng, không đam mê tìm tòi. Ước mơ của tôi hiện nay là thi lại vào Trường Đại học Luật Hà Nội. Liệu tôi có thể làm lại, có thể thay đổi được không? Tôi chưa là bố ước mơ đó và luôn tin rằng mình sẽ thành công nhưng lại chưa có được một điểm tựa nữa biết hơn...

Nguyễn Thị Huyền (Trần Phú, Tp. Huế)

...Với những người làm cha làm mẹ, sẽ chẳng có gì vui hơn khi những đứa con thân yêu trưởng thành và có công ăn việc làm ổn định.

Vì hi vọng mà “cha truyền con nối” được chọn làm giải pháp tối ưu đối với đa số bậc phụ huynh. Mẹ tôi là bác sĩ ở một bệnh viện danh tiếng, ông bố thì làm ở Cục xăng dầu. Bởi vậy, với cha mẹ, sự nghiệp của tôi được định hình trong hai ngành đó.

Nhưng ước mơ thật sự của tôi là trở thành một nhà báo. Khi tôi nói lên điều ấy, cha tôi đã cười, thậm chí còn cho rằng “tại sao phải nhiều quá, thấy mấy cô nhà báo hay hay nên tự nhiên thích làm báo chứ gì?”. Tôi rất buồn khi cha nói như vậy. Thế rồi cũng từ đó, áp lực đối với tôi trở nên nặng nề hơn.

Bố mẹ muốn tôi học khối A, học chuyên toán mà chính tôi cũng chẳng rõ là để làm gì. Rồi có thể, môn toán trở thành “kẻ thù” của tôi. Cho tới khi học lớp 8, tôi được giải văn của thành phố. Tôi giỏi văn và kiến toán trong một lớp chuyên toán, cha mẹ tôi thực sự không hài lòng. Dự định của tôi là học khối D để sau này có thể theo học ngành báo chí. Hiện nay, cha mẹ tôi vẫn phân đối lịch học, nhưng một ngày nào đó, chắc chắn tôi sẽ là một nhà báo thực thụ.

Có một ca sĩ trẻ nổi tiếng thế giới từng nói: “Để đạt được ước mơ của mình, cha mẹ là “kẻ thù” lớn nhất cần phải vượt qua”. Vậy đó, đâu chỉ riêng mình bạn bị ngăn cản quyền mơ ước. Nhưng hãy nhớ rằng bạn sinh ra để sống, để cố gắng và làm việc cho chính mình. Vì vậy, hãy chăm chú ý kiến cha mẹ, rồi sau đó tự quyết định tương lai và sự nghiệp của mình một cách thật chín chắn. Vì bạn nhớ rằng chỉ khi đi theo con đường mà bạn đam mê, yêu thích, con đường bạn cho là đúng mới có thể cho bạn niềm tin, nghị lực và tình kiên trì để đi tới cùng...

Nguyễn Phương Thảo (Đồng Đa, Hà Nội)

...Tôi nhớ tôi đã rất thích nghề tiếp viên hàng không, nhưng cha mẹ đều ngăn cản vì tôi không đẹp, trình độ Anh văn không đủ. Mọi chúng họ không thích tôi theo nghề này. Năm tôi quyết định không thi ngành đó nữa.

Sau này, tôi muốn học về tâm lý học, cha lại phân đối vì lo tôi thất nghiệp. Tôi cũng thấy tình hình như nghề tâm lý chưa phù hợp với nước mình. Khó xin việc! Cha tôi luôn muốn tôi thi vào ngành y. Công nghệ thông tin, kế toán, ngân hàng. Cha bảo học những ngành đó ra trường, cha dễ xin việc cho tôi hơn. Nhưng đó lại là những ngành tôi

không thích. Giờ tôi rất cần lời khuyên sáng suốt của ai đó về việc hướng nghiệp...

Đặng Thiên Hùng (Thị xã Long An, tỉnh Long An)

...Tôi không thích nổi nghiệp cha mẹ, vì tôi muốn tự mình làm nên mà không cần người thân, bố mẹ, anh em giúp đỡ. May mắn là tôi không chịu áp lực về việc này, vì cha mẹ tôi để tôi tự do lựa chọn nghề. Cũng có lúc cha mẹ tôi nói: “Con ơi, cố học giỏi lên để làm bác sĩ”. Nhưng tôi không muốn trở thành bác sĩ. Cố xem những ca phẫu thuật trên truyền hình là tôi đã thấy sợ rồi...

La Thành (Phường Phan Đình Phùng, Tp. Thái Nguyên)

...Theo tôi, nổi nghiệp cha mẹ quá là một điều đáng quý nhưng không phải lúc nào cũng cần theo một khuôn khổ nhất định như thế. Đối với tôi vấn đề này không quan trọng lắm vì cha mẹ sẽ hiểu và thông cảm cho con mình. Chỉ cần đó là nghề nghiệp tôi yêu thích và phù hợp với khả năng của tôi, cha mẹ sẽ đồng ý với tôi theo đuổi. Bởi vậy, tôi cảm thấy áp lực về chuyện này không lớn lắm...

Lý Văn Duy (Xã Xuân, Huyện Đức Cơ, tỉnh Gia Lai)

Còn bạn, bạn nghĩ thế nào? Hãy chia sẻ ý kiến của bạn với mọi người. Những ý kiến hay, thú vị sẽ được chọn đăng, kèm theo một khoản thưởng bất nhỏ.

Chờ tôi xin gợi ý một số đề tài:

• Chúng ta cần phải bắt đầu suy nghĩ nghiêm túc về nghề nghiệp từ khi nào?

• Bạn nghĩ gì về công tác hướng nghiệp trong nhà trường? Nếu bạn là người chịu trách nhiệm về vấn đề này, bạn sẽ làm gì?

• Nghề nghiệp nào gây ấn tượng mạnh cho bạn, tại sao?

• Bạn thường dựa vào những tiêu chí nào khi chọn ngành, nghề?

• Bạn nghĩ sao về việc nổi nghiệp cha (mẹ)? Bạn có chịu áp lực về điều này không?